

Vài dòng dẫn nhập về

NHỮNG MẢNH TRỜI KHÁC BIỆT

tuyển tập của 17 tác giả Không Quân VN.

● HOÀNG SONG LIÊM

Đầu thập niên 1970, **Những Mảnh Trời Khác Biệt** được ấn hành bởi nhà xuất bản Lý Tửื่อง. Thực ra, thời khoảng đó tại Sài Gòn hay miền Nam nói chung, không hề có nhà xuất bản Lý Tửื่อง mà chỉ có nguyệt san Lý Tửื่อง là tờ nội san Không Quân do Phòng Tâm Lý Chiến Bộ Tư Lệnh Không Quân VNCH chủ trương.

Tuy chỉ là nội san, nguyệt san Lý Tửื่อง được tổ chức với quy mô tương tự mọi tờ báo dân sự, đặc biệt là có sự cộng tác của nhiều cây viết quen thuộc trong văn giới miền Nam cùng các cây viết đang phục vụ tại quân chủng Không Quân như Dương Hùng Cường, Nguyễn Đình Thiệu, Đào Vũ Anh Hùng, Phạm Hồ, Trần Tam Tiệp, Võ Ý, Lê Bá Định, Phùng Ngọc Ân, Cung Trầm Tửu, Ngy Cao Uyên, Kha Lăng Đa, Trần Viễn Phương, Tinh Cầu, Nhân Hậu, Hồng Yến Diệp Minh Hoàng, Mây Trời, Phan Lạc Giang Đông... Tờ báo có số in từ 10 ngàn đến 12 ngàn bản và có thể gọi là một hiện tượng tự phát do tình yêu văn nghệ của người lính Không Quân thuộc nhiều ngành khác biệt. Chính do thúc đẩy của tình yêu này mà **Những Mảnh Trời Khác Biệt** đã ra mắt trong dự tính hình thành nhà xuất bản Lý Tửื่อง. **Những Mảnh Trời Khác Biệt** gồm các sáng tác chọn lọc từ nhiều bài in trên Lý Tửื่อง mà tác giả đều mang sắc phục Không Quân. Tác phẩm chủ yếu ghi lại sinh hoạt văn nghệ của hàng ngũ Không Quân, đồng thời diễn tả cảm nghĩ và tâm tư của những người đang có mặt trong cuộc chiến từ một thế đứng khác biệt với mọi chiến binh thuộc các quân binh chủng khác. Cụ thể là tác phẩm hình thành với 9 sáng tác:

- 01- PHƯỢNG VÀ DƯƠNG
của Dương Hùng Cường.
- 02- KHÔNG BỎ ANH EM,
KHÔNG BỎ BẠN BÈ
của Đào Vũ Anh Hùng.
- 03- KỶ NIỆM HẢI HÙNG
của Đặng Trần Dưỡng.
- 04- BAY VÀO GIỒNG TỐ
của Huy Sơn.
- 05- BAY TRÊN ĐẤT BẮC
của Lê Bá Định.
- 06- GÃY CÁNH
của Phùng Ngọc Ân.
- 07- MÂY THĂM TRỜI CAO
của Minh Triệu.
- 08- ÔNG XẾP TÀU BAY
của Phùng Thế Hải.
- 09- PHỐ HOA VÀNG
của Trần Viễn Phương.

Ngay khi ra mắt, tác phẩm được báo giới Sài Gòn thuờ ầy coi là đặc sắc vì tính chất nội dung cá biệt và văn tài của các tác giả. Dù vậy, **Những Mảnh Trời Khác Biệt** không thể làm tròn nhiệm vụ mở đường cho sự xuất hiện nhà xuất bản Lý Tửื่อง và chỉ là tác phẩm duy nhất mang tên nhà xuất bản Lý Tửื่อง do biến chuyển thời cuộc dồn dập vào những ngày nối tiếp.

Khi miền Nam rơi vào tay Cộng Sản, toàn bộ văn nghệ phẩm miền Nam bị gọi là “sản phẩm văn hoá Mỹ-Ngụy”, “truyền bá tư tưởng phản động”, “gieo rắc nếp sống đồi trụy” v.v... thì **Những Mảnh Trời Khác Biệt** gánh chung số phận bị hoả thiêu trong chiến dịch đốt sách do chế độ Hà Nội phát động ngay sau ngày 30-4-1975. Nhưng chiến dịch này không đem lại điều mong đợi cho những kẻ tin chắc có thể xoá bỏ mọi hình ảnh đời sống từng có tại miền Nam. Vì ngay giữa lúc chế độ Hà Nội lừa hết đám đông này, đám đông khác tới các hang cùng ngõ hẻm truy lùng mọi tác phẩm văn nghệ trước đó đem ra thiêu đốt thì nhiều tác phẩm lại được chính người dân cất giấu, đồng thời nhiều tác phẩm đã sống lại ở hải ngoại trong số có **Những Mảnh Trời Khác Biệt** do một nhà xuất bản tại Arkansas tái bản.

Ngọn lửa bạo cuồng do chế độ Hà Nội gieo rắc khắp miền Nam suốt nhiều ngày tháng đã không huỷ diệt nổi những trang sách chuyển tải tâm tư của lớp chứng nhân từng một thời có mặt trong cuộc chiến bi thảm phát sinh chỉ do ý đồ độc chiếm quyền lực của người Cộng Sản. Ngược lại, ngọn lửa đó còn khiến nổi bật thêm nhiều hình ảnh từng mờ nhạt do quá quen thuộc trong sinh hoạt đời thường. Chính ngọn lửa bạo cuồng mà chế độ Hà Nội hết lời cổ vũ đã khơi dậy nổi thắc mắc về những thực cảnh đời sống vừa qua để lôi cuốn sự nhìn lại ở mức độ đấn đơ cân nhắc. Và từ đây, những ưu tư từ nhiều vùng trời khác biệt đã sống lại rõ nét hơn qua nhiều nỗi băn khoăn, trong đó có nỗi băn khoăn của Lê Bá Định:

“Tôi đang cố gắng giữ hướng Bắc dù cho đôi cánh chao mạnh run rẩy từng cơn...

Quảng Trị, Đông Hà, Cửa Việt...

Các bạn thấy Cửa Việt chưa?...

Đừng bay quá xa về phía biển. Chúng ta sắp vượt Bến Hải, vĩ tuyến đau thương ...

Chiếc cầu với hai cột cờ...

Các bạn còn nhớ bài Địa Dư vỡ lòng ngày nào? Nước Việt Nam trải dài từ ải Nam Quan đến mũi Cà Mau. Đâu có ai ngờ là đứt khúc nơi Bến Hải...

... Vĩnh Linh, Quảng Khê, Đồng Hới ...

Tôi đã bay trên miền trời các địa danh đó, đã đem tử thần đến và cũng đã chạm mặt tử thần ở những nơi này. Quê hương tang tóc rối bời...

... Tôi đưa cả phi đội bay thật thấp để cố tránh tầm radar địch...

Chúng tôi tiến đã xa về hướng Bắc, địch đang chờ đợi. Chúng tôi rời phương Nam đã lâu, nơi đó bạn tôi cũng chờ đợi.

Địch? Bạn?

Tại sao lại bắt chúng tôi dùng những từ ngữ ấy? Tại sao không xoá bỏ những chữ ấy trong tự điển, trong lòng người? ....

... Hãy ngồi bên chúng tôi để nhìn rõ quê hương, để biết cái cảm giác của một người bay trên quê hương mà phải nghĩ đây là đất địch.

Đã bao lần tôi muốn xua đuổi ý tưởng đau lòng đó, nhưng bên những sườn núi kia, trong thung lũng nọ, trên bờ biển này, tử thần đang chực chờ lôi kéo chúng tôi bằng lưới đạn giăng trời, để rồi sau cái tan vỡ kinh hoàng của một cánh chim, thân xác cũng tan tành đưa chúng tôi đến nơi đến nơi nào không biết ....”

(Lê Bá Định — Bay trên đất Bắc)

Đó là băn khoăn của người phi công chỉ huy một phi đội oanh tạc căn cứ địch quân bên kia bờ Bến Hải. Người phi công chỉ vừa hai mươi ba tuổi nhưng không được thả hồn theo mộng mơ của tuổi thanh xuân mà phải triền miên đối diện nỗi đau vì người cùng huyết mạch bỗng trở thành kẻ tử thù không đội trời chung.

Ý nghĩ băn khoăn và nỗi đau đó của người phi công trẻ trong giờ khắc lao vào giữa vòng lửa đạn đã lột trần mặt trái của một chế độ thi thố mọi thủ đoạn dối trá lừa gạt, đổi trắng thành đen để đưa dân tộc vào thảm cảnh huynh đệ tương tàn ngập ngụa máu xương tang tóc. Ý nghĩ băn khoăn và nỗi đau đó đã cất lên tiếng nói điển tả trung thực tâm tư cùng nguyện ước thực sự của người dân miền Nam mà chế độ Hà Nội cố bôi xoá bằng nỗ lực vẽ thành các hình ảnh hung thần tàn ác. Bởi đây không phải băn khoăn đau đớn riêng của người phi công trẻ mang tên Lê Bá Định mà là tâm cảnh chung của những người bị buộc phải bước vào cuộc chiến để giữ gìn hơi thở cho sự sống đang bị đặt trước họng súng của những kẻ coi tham vọng độc bá quyền lực là mục tiêu tối thượng.

Những Mảnh Trời Khác Biệt với nội dung phản ảnh nhiều khía cạnh sinh hoạt từ thế đứng khác biệt của các chứng nhân không chỉ chuyển tải riêng tâm hướng đó mà còn ghi lại không ít tan vỡ bi thương đã tạo nên kiếp vận oan khiến cho hết thấy mọi người dù thuộc thành phần nào, lứa tuổi nào ... mà người đọc đã đối diện qua nhiều cảnh ngộ như cảnh ngộ của Minh Triệu:

“Tôi ôm con Liên vào lòng và ôm nó thật chặt.

Tôi muốn ôm trọn cả về thơ ngây của con nhỏ cho lòng mình tan nhuyễn vào ánh mắt không gọi lên chút ưu tư. Hình như nước mắt tôi trào ra....

Nếu Ngọc và Liên ranh mãnh hơn, họ sẽ nhận thấy khuôn mặt tôi biến đổi, mặc dù tôi đã chuẩn bị, tôi đã cố trấn tĩnh, tôi đang đóng kịch... Câu chuyện đầu tiên tôi nói với Ngọc không phải là cái đau đớn kia mà là chuyện chẳng ăn nhập gì đến Thái cả. Tôi có lỗi với em tôi? Có thể là như thế. Nhưng tôi phân vân

không biết lựa chọn phút nào để nói cho Ngọc biết tin này, mặc dù tôi biết chẳng chóng thì muộn em tôi nó cũng sẽ hay tin thật về chồng nó ....”

(Minh Triệu — Mây thăm trời cao)

Quả là không dễ dàng nói lên sự thật với em gái mình, với cháu gái mình khi sự thật đó chính là cái chết của người chồng em gái mình, người cha cháu gái mình... Tất nhiên cũng không chỉ có riêng một cảnh ngộ đó trong kiếp vận oan khiên mà đất nước Việt Nam đã phải gánh chịu.

Điều đại bất hạnh là kiếp vận oan khiên đó đã kéo dài và còn mở rộng vòng diễn hoá qua nhiều phạm vi, vì kẻ giành phần thắng lại chính là kẻ ác nên ngày chấm dứt chiến tranh cũng là ngày cuộc sống Việt Nam bước vào cảnh tan tác thể lương:

“ Kể từ cái ngày tan tác năm xưa ấy, tôi đã thuộc về một thế giới khác, sống, sinh hoạt, suy nghĩ không theo những nền nếp, quy củ sẵn có. Tôi bị gọi bằng một thứ tên khác, bị đối xử theo cách nung nấu căm thù, qua mọi kiểu gian xảo từ những kẻ nắm trọn quyền sinh sát. Đất nước, đồng bào cùng liên đới nhận chịu với tôi cung cách đối xử này... ”

.... Sài Gòn và người dân trên toàn lãnh thổ Việt Nam không bị tắm máu, vì tất cả đã bị hút máu — máu của sức lực, của cải, máu của hạnh phúc tin yêu, máu của luân lý, văn hóa, máu của trí tuệ và nhiều thứ máu khác đã chảy ồ ạt vào cái miệng khát máu... Nhiều người dân trở thành kẻ sống vô gia cư, tử vô địa táng, vì bị bần cùng hóa, bị vứt bỏ bên lề xã hội. Phút chốc, hạt gạo, bó củi trở thành những món hàng thượng đẳng, củ khoai, hạt muối thành vật mơ tưởng của mọi người... ”

Những điều oan nghiệt tăng lên gấp bội khi lòng từ bi bác ái cùng những giá trị đạo đức, nhân phẩm nhân quyền tối thiểu trở thành xa lạ, không thể so với hạt gạo, bó củi và đất nước bị đặt dưới một chủ trương biến vại ký gạo, vại ký đường cát, vại trăm gram bột ngọt... thành phần thường khuyến khích các hành vi tố giác lẫn nhau, thúc đẩy oán thù giữa những con người cùng chung huyết mạch...”

(Phạm Hữu Dương — Cu Tý thương yêu)

Chiến tranh chấm dứt nhưng cảnh tan tác tiếp tục kéo dài để khi người cha ra khỏi nhà tù lại chỉ có thể đi tìm gập con đã vùi thân trong lòng đất ở một vùng xa lạ, dù đứa con chưa tới tuổi trưởng thành:

“Chuyến đi của tôi hôm nay, chỉ có mục đích duy nhất là tìm đến nơi đứa con trai đầu lòng của tôi đang gửi thân ở một nghĩa trang hẻo lánh cực biên giới phía Tây, tiếp giáp biên thủy Căm Bốt.

Mỗi khi nghĩ đến con, họng tôi như bị nghẹn, đầu óc mù mịt âm u, dấu cháu mất đã hơn 3 năm.

Cháu thoát ly gia đình lúc mới tròn 16 tuổi, gia nhập lực lượng Thanh Niên Xung Phong sau ngày tôi vào trại tù được 2 năm. Cháu tình nguyện phục vụ tại chiến trường Căm Bốt với tin tưởng là nhờ sự tình nguyện này, tôi sẽ được trả về với gia đình.

Cháu mất ngay khi vừa vào chiến trường Căm Bốt được vài tháng. Các bạn của cháu cho gia đình tôi biết, cháu và nhiều bạn nữa chết không vì đạn của đối phương, hay vì chiến trận mà vì đói lạnh trong khi lao động đến kiệt lực và bệnh hoạn không thuốc men.

Cháu mất khi tuổi chớm 17, khi chưa nguôi lòng tin chân thành vào lời hứa của chế độ là bố của cháu sẽ được đoàn tụ với gia đình do sự tình nguyện của mình. Tôi tưởng như có thể chết khi hay tin dữ.”

(Phạm Hữu Dương — Cu Tý thương yêu)

Không ít mảnh trời khác lại hiện hình trong bức chân dung vùng trời Việt Nam chỉ còn mang màu sắc âm đạm của cõi chết. Quê hương mà bao nhiêu thế hệ hiến dâng cả sinh mạng để giữ gìn và xây đắp dù còn đó nhưng đã trở thành cõi lưu đầy oan nghiệt cho hết thảy con dân. Hy vọng được sống cuối cùng đã phải đặt vào nẻo đường chan hòa nước mắt là chọn lựa kiếp sống lưu vong với tâm cảnh hoài hương luôn hiển hiện trong từng giây phút gợi nhắc những hình ảnh không còn mong được gặp lại:

“Tôi nhớ đến mấy câu trong bài hát “Còn thương rau đắng mọc sau hè” ở quê nhà. Lời hát kể lại tình cảnh hai chị em phải sống xa nhau qua bao tháng năm dãi dầu mưa nắng. Tới ngày về thăm mẹ mới gặp lại được nhau. Ăn với nhau bữa cơm có bát canh rau đắng do mẹ nấu. Rồi lại được mẹ kêu tới gần “biểu cậu ngồi, mẹ nhổ tóc sâu, hai chị em tóc bạc như nhau...!”

Lời hát nghe xúc động nhưng ngọt ngào và rất tình tự chân quê. Nó thấm đượm tình yêu thương ruột thịt, đầy ơn nghĩa báo đền. Chỉ có thể tìm thấy qua hình ảnh những con người Việt Nam thuần gốc.”

(Hàn Phú — Bây giờ một lần nữa)

Vì thế mà **Những Mảnh Trời Khác Biệt** trong lần xuất hiện này có thêm nhiều mảnh trời khác với các mảnh trời xưa cũ do ngoài Phần Một gồm 9 sáng tác trong hai lần in trước còn có thêm Phần Hai.

Phần Hai của tác phẩm cũng với bài viết của các cây bút từng quen thuộc trong hàng ngũ Không Quân thuở nào đã đưa người đọc tới với những cảnh sống của đất nước không qua hướng nhìn từ trên vùng trời cao mà từ ngay giữa rừng núi cao nguyên với “*tiếng vạc kêu sương trong đêm trường cô tịch vắng vắng bên tai, tiếng thở than của niềm đau thân phận*” hay bên bờ biển với “*tiếng gió rít qua rặng thùy dương như tiếng khóc than của những oan hồn giữa canh khuya thanh vắng.*”

(**Kha Lăng Đa — Vạc ăn đêm**)

Tất nhiên không dễ ghi hết mọi hình ảnh bi thương, mọi màu sắc âm đậm của vùng trời Việt Nam dù nhiều mảnh trời khác biệt đã được mở ra qua 8 sáng tác được tăng cường cho nội dung tác phẩm ở lần xuất bản này, cụ thể là các sáng tác:

- 10 - BÀ GIÀ RÓT BAN ĐÊM
của Mẹ.
- 11 - NGÀY VỀ TỪ CỎI CHẾT
của Phan Thanh Vân.
- 12 - CHÀNG PHI CÔNG ĐÓ
của Phù Vân Em.
- 13 - HOÀNG SA CHUYỆN CŨ
của Long Ly.
- 14- US PROPERTIES
của Lê Thiệp.
- 15 - CU TÝ THƯƠNG YẾU
của Phạm Hữu Dương.
- 16 - VẠC ĂN ĐÊM
của Kha Lăng Đa.
- 17 - BÂY GIỜ, MỘT LẦN NỮA
của Hàn Phú.

Nhưng dù khó tránh bị hạn chế về mọi phương diện, từ **Những Mảnh Trời Khác Biệt** qua lần xuất bản này, đã hiển hiện một mảnh trời đặc biệt, mảnh trời không in hằn dấu vết đổ vỡ tang tóc, không gợi nhắc những tiếng nấc bi thương, không bao phủ dưới bất kỳ màu sắc âm đậm nào mà chứa đựng một hình ảnh hoàn toàn trái ngược. Đó là mảnh trời của tình người bao gồm nhiều sắc thái từ tình quê hương, tình đồng đội, tình huyết mạch, tình bạn bè... đã trường tồn trong nếp sống truyền thống của mọi con dân Việt Nam.

Bởi dù đang sống trong cảnh lưu lạc khắp bốn phương, dù tan tác chia ly kể cả với đường ranh phân cách tử sinh, dù còn phải đương đầu với nhiều cảnh ngộ oan khiên..., những con người từ nhiều mảnh trời khác biệt vẫn gắn bó trong cùng một nguyện ước và vẫn biểu đạt cùng một cảm xúc ngọt ngào đầm thắm dành gửi cho nhau.

Theo ý nghĩ chủ quan, chỉ riêng sự biểu hiện mảnh trời này, tác phẩm **Những Mảnh Trời Khác Biệt** đã có đủ lý do góp mặt. Lời cuối cùng về tác phẩm, xin được nhắc tới sự đóng góp tích cực của anh Huy Sơn trong việc sưu tập bản thảo cùng sự sốt sắng tiếp tay của các tác giả. Xin được gửi tới tất cả tình cảm trân trọng trước ý hướng tâm tư mà các anh đã biểu hiện không chỉ để có một tác phẩm văn nghệ mà vượt xa hơn thế, đã tạo một cơ hội quây quần giữa những người từng một thời mang chung màu áo và không bao giờ quên nguồn cội Việt Nam. Ít nhất đây cũng là cơ hội để người còn có mặt nhớ đến người đã khuất. Và biết đâu, những người bạn của chúng ta từ bên kia thế giới – những Dương Hùng Cường, Trần Viễn Phương, Phan Thanh Vân — đã chẳng cảm ứng cùng nỗi lòng của chúng ta để nở một nụ cười dịu dàng lặng lẽ trong cõi hư vô.

Cũng xin được cảm ơn tủ sách Tiếng Quê Hương đã tiếp tay cụ thể cho chúng tôi có được cơ hội quây quần để cùng nhắc nhớ về bạn bè và quê hương chúng ta, dù thời thế vẫn đang đẩy mọi người vào những vùng trời có thể hoàn toàn khác biệt.

Virginia 16 August 2010
HOÀNG SONG LIÊM

****Mua sách nơi Tủ Sách Tiếng Quê Hương hay gửi thư về:
Hoàng Song Liêm 9696 Lindenbrook Street Fairfax VA 22031 Ấn phí 20 Mk + 3 Mk cước phí.**